

Metaanalizy w filozofii eksperymentalnej

Metaanaliza jest statystyczną techniką podsumowywania i analizy wyników badań na podobny temat przeprowadzanych — na przykład — przez różne zespoły badawcze, korzystające z różnych metod lub przeprowadzające badania w różnym czasie. Technika ta wykorzystywana jest w wielu dziedzinach badawczych. Najszerzym obszarem wykorzystania tej metody są badania kliniczne. Korzystając z wyników wielu eksperymentów, badacze przeprowadzający metaanalizę starają się oszacować, czy dany lek lub terapia są skuteczne i w jakim stopniu. Metaanalizy wykorzystywane są jednak nie tylko w medycynie. Celem projektu jest zbadanie, czy i w jaki sposób mogą być wykorzystywane również w filozofii eksperymentalnej.

Filozofia eksperymentalna jest młodą dyscypliną, w ramach której filozofowie (oraz ich współpracownicy często niebędący filozofami) przeprowadzają badania eksperymentalne. W badaniach tych sprawdzają, jakie intuicje dotyczące filozoficznych problemów mają ludzie. Dyscyplina ta, mimo że istnieje dopiero od około 20 lat, przyniosła dużo bardzo ciekawych odkryć. W wielu badaniach okazywało się, że ludzie różnią się w swoich intuicjach w zależności od kultury, z której pochodzą, wieku czy wykształcenia. W innych badaniach badacze odkrywali, że na intuicje ludzi wpływ mają zaskakujące czynniki, na przykład, w jaki sposób lub w jakiej kolejności przestawi się badanym filozoficzne scenariusze do oceny. Obecny stan badań sugeruje, że intuicje filozoficzne potrafią być bardzo zróżnicowane i niestabilne.

Podstawowym celem projektu jest sprawdzenie, czy korzystając z metaanalizy, możemy ustalić, w jaki sposób zróżnicowane są intuicje filozoficzne ludzi. Będzie to wymagało z jednej strony zastanowienia się, czy i w jaki sposób można przełożyć statystyczne dane uzyskiwane dzięki metaanalizom na filozoficzne debaty dotyczące intuicji, z drugiej zaś strony faktycznego przeprowadzenia metaanalizy badań.

W ramach projektu przeprowadzimy metaanalizy wybranych linii badań w obrębie filozofii eksperymentalnej. Dzięki temu będziemy w stanie precyzyjnie oszacować stopień zróżnicowania wyników badań na ten sam temat oraz ustalić, które czynniki odpowiadają za to zróżnicowanie. Przykładowo, będziemy w stanie ustalić, czy na wyniki ma wpływ język, w którym przeprowadzone było badanie, dokładne sformułowanie pytań użytych w eksperymencie lub kultura, z której pochodzili uczestnicy badań.

Nie zawsze jednak metaanalizę można przeprowadzić. Bardzo często zdarza się, że w artykułach naukowych przedstawiających wyniki badań nie da się znaleźć wszystkich danych niezbędnych do przeprowadzenia takiej analizy. Czasami brakuje niezbędnych do tego statystyk, innym razem opis metod badawczych użytych przez autorów nie jest wystarczająco dokładny. W ramach projektu sprawdzimy, czy artykuły pisane przez filozofów eksperymentalnych zawierają wszystkie informacje niezbędne do przeprowadzania metaanaliz. W tym celu przeanalizujemy dużą próbę artykułów naukowych. Dzięki temu dowiemy się, w których kwestiach filozofowie eksperymentalni mają najwięcej do zrobienia oraz ustalimy, jak dużym problemem są niewystarczające opisy wyników badań. Sprawdzimy również, czy na przestrzeni ostatnich 20 lat zaszła w tej kwestii w filozofii eksperymentalnej poprawa.

Na podstawie wyników naszych badań opracujemy katalog dobrych praktyk dla filozofów eksperymentalnych, dzięki któremu będą mogli opisywać wyniki swoich badań w sposób umożliwiający włączenie ich do metaanaliz przeprowadzanych przez innych badaczy. Dodatkowo na podstawie naszych badań opracujemy zasady tworzenia i opisywania metaanaliz przystosowane do filozofii eksperymentalnej. Ze względu na to, jak użyteczne dla praktyki naukowej są metaanalizy, opracowanie takich zasad przyczyni się do udoskonalenia metod filozofii eksperymentalnej i zwiększenia rzetelności ogłaszanych w jej ramach odkryć.